

LBRIS

We know
books

© 2022 Editura Cuantic pentru prezenta ediție (2022)
Toate drepturile rezervate

Carte editată și distribuită de Editura Cuantic
www.edituracuantic.ro
+4 0730-52.52.52
e-mail: comenzi@edituracuantic.ro
facebook.com/edituracuantic

Editor: **Hadrian Mateescu**
Redactor: **Dorina Lipan**
DTP și layout copertă: **Silvia Olteanu**
Foto copertă: **Shutterstock**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
COLANG, GEORGE

Când iubim cu adevărat? : minciuni, săgeți, aporii / George Colang. - București : Cuantic, 2022
ISBN 978-606-95576-4-8

1

Avertisment: Distribuirea, copierea sau piratarea conținutului acestei cărți sunt pedepsite de lege. Nicio parte nu poate fi reprodusă, copiată sau difuzată în orice mijloace (scris, video, foto etc.) fără acordul scris din partea editorului, exceptând citate scurte în limita a 100 de cuvinte sau recenzii. Toți cei care au scris și au contribuit la această lucrare au respectat legea, au depus timp, pricepere și energie, astfel încât dumneavoastră să citiți, să împărtășiți cu ceilalți valorile și învățămintele din această carte, într-un mod asumat, legal și responsabil.

GEORGE COLANG

CÂND IUBIM CU ADEVĂRAT?

MINCIUNI, SĂGEȚI, APORII

CUANTIC
București, 2022

Cuprins

De la poveste la iubire	9
I. Minciuni	12
II. Săgeți	102
III. Aporii	233
De la iubire la fericire	348

De la poveste la iubire

Avem nevoie de o poveste ca să ne suportăm viețile? Filosofia lui Nietzsche este seducătoare în sine, dacă stai să te gândești... postmodernitatea este nietzscheană. De la el provin relativismul cultural, absurdul, somatizarea, trăirea momentului, întoarcerea la hedonism, beția dionisiacă, moartea lui Dumnezeu, psihologia actuală, psihanaliza și *dansul măștilor*. Și mai ales... *ce nu mă omoară mă face mai puternic!* Asta o știu toți din Google și de pe Instagram! Practic nu există domenii de achiziție a existenței care să nu fi făcut apel la Nietzsche, conștient, inconștient. Și chiar dacă Nietzsche a fost văzut în istoria axiologiei ca fiind cel care a vestit *Moartea lui Dumnezeu*, cred că discuția e mult mai complicată să fie redusă la un simplu enunț. Mai degrabă, a vestit moartea spiritualității prin tot ceea ce avea să devină omul, o mașină virtuală, neuronală, un cumul de operații estetice, un pretext pentru o perfecțiune ce ar trebui să-i aparțină zeului, nu omului.

Totuși, nu despre filosofia sa vreau să vorbesc acum, ci mai degrabă despre viața sa. Știm cu toții cum a sfârșit Nietzsche! A căzut pradă propriilor sale idealuri de a crea un om puternic. Însă, când lași omul față în față cu deșertul, clar nu este o idee bună. Să nu uităm că, pentru Nietzsche, omul este un cumul de contradicții, o mască ce dansează genuin în spațiul corporalității, fără de idealuri, un barbar firav, o trestie, dacă ne gândim la Pascal. Diferența însă, dinspre Pascal, este că trestia care se zbate în vânt îl are pe Dumnezeu, în timp ce, la Nietzsche, trestia este lovită din toate părțile, fără a avea vreun Dumnezeu.

Deci esența firavă a omului există ca atare. Însă, cât de puternic să fie omul în lupta sa cu deșertul? Dacă Nietzsche ar fi reușit în propria sa viață, prin exemplul său personal, atunci am fi luat exemplul ca atare și am fi spus, pragmatic, că e mai bine să fii nietzschean. Nietzsche a murit în propria sa menire haotică, diagnosticat cu o boală maniaco-depresivă, fără să își mai miște corespunzător corpul, să mai poată vorbi, măcinat de demență vasculară, dar și de multiple accidente vasculare cerebrale, cât și de o pneumonie, parcă toate adunate să ne arate că „trestia” este *Nimic fără de Dumnezeu*. Și nu e vorba de o pedeapsă divină în acest caz, ci de faptul că atunci când invoci haosul și ajungi să trăiești în el – nu poți să primești decât haos. În schimb Freud, de exemplu, care a preluat aproape totul de la Nietzsche și a adăugat „sexul” în concept a fost mult mai bine, cel puțin personal. De unde rezultă și miza acestei cărți: *este mai ușor să suportăm o poveste, decât să ne suportăm pe noi înșine*. De aceea am creat aparate de comunicare, marketing de catifea și cărți motivaționale, ca să ne dăm răspunsuri la întrebări pe care, oricum, le știm. Deci să ne măgulim atunci mediocritatea în voie?

Sunt oameni pe care-i lași în urmă fără să vrei. Pur și simplu... *se întâmplă*. Poate că la un moment dat ei nu au fost alături de tine, te-au dezamăgit ori poate nu au făcut nimic, pur și simplu te-ai întors spre alte persoane. Nu suntem supraoameni, nu putem să ne împărțim, putem să oferim bucăți din noi, cioburi, frânturi din realități ce ne compun. Și când te gândești că, în esență, nimeni nu are cum să ne pătrundă cu adevărat, ajungi să te cerți și mai mult, să-ți spui că faci ceva greșit. Însă, să fim serioși, cine mai este dispus să te cunoască pur și simplu, *necondiționat*? Probabil... nimeni. Totuși, avem nevoie de

o poveste ca să trecem mai departe. Așa să fie? Nietzsche spunea invers, că trebuie să fugim de idealuri, să fim afundați în psihosomaticul nostru, nu care cumva să ne lăsăm conduși de principii futele, doar vin din interiorul nostru, deci sunt păcate de instincte. Alții, mai abili, au întors pe dos perspectiva și au dat o valență mai rentabilă asupra vieții – avem nevoie de povești pentru că ele vin oricum din noi. În fond, imaginația este forma cea mai elevată a inteligenței. Or mai fi și altele, dar imaginația poate pătrunde dincolo de epistemic, poate să fixeze bariere în timp ce le dărâmă. Și tot așa!

De ce avem nevoie de o plămuire? Pentru că simțim deșertul cu fiecă clipă. Pentru că fugim de adevăr, nu-l suportăm, doar suntem cocheți cu viața noastră, luptăm pentru stimă de sine și murim mai degrabă decât să ne dezgropăm interiorul în fața tuturor. Practic suntem *dulapul*, suntem ceea ce ascundem, nu fondul, mereu forma. Ne deschidem cu greu și nu o facem nici atunci cu adevărat, pentru că ne dorim să ne fixăm și mai mult în centrul Universului, *axis mundi*! Deci povestea este pentru fiecare o salvare. Unul se minte că iubește, altul că deține lumea. Fiecare după cum poate, după imaginația și puterea sa de pălpăire. Cei mai mulți se mulțumesc cu poveștile din raft, pentru că sunt mai ușor de cumpărat, mult mai facile, la îndemână, chiar la reduceri, pe raftul sclipicios al existenței.

Minciuni

De fiecare dată tindem să căutăm *ascunsul* în orice. De fapt căutăm ceea ce se lasă mai greu de găsit. Fără o astfel de aplecare, viața ar fi banală. De pildă, actorul care se pierde zilnic în treburile cotidiene simte o nevoie acută să iasă din tipare, să se scotocească prin buzunarele umile și să strige: *am reușit*. Umblăm și ne jucăm, iar dansul ne este străin când descoperim că știm ce vrem. Și atunci, de ce să nu avem parte de o nouă provocare? Grecia Antică avea și are valoare pentru că se scâldea în tragic și dans. Și uite că acele provocări reprezintă temelia civilizației actuale. Mai exact, rolul omului în viață, rolul actorului, care spune că este om, este o necunoscută, care tinde spre o mare necunoscută. Sincronic cu frica de sine și cu avântul nostru de a culege noi informații, care au scopul de a ne arunca în ambiguitate, stă acel fior care ne incită spre un mare *nimic* – acesta este cântul omenirii: *o nouă provocare*. Până la urmă, nu-i nimic rău, dacă privim în termeni axiologici, este doar necesar. Dramatismul – astfel derivat – apare ca o simplă necesitate ce țipă sacadat din frustrările noastre meschine. Punct și de la capăt. *Ce este până la urmă dramatismul?* Nu este oare ceea ce zâmbește laconic la colț de stradă? Nu este ceea ce ne face zilnic cu mâna când trecem pe lângă un *lucru* sau un mare *nimic*? Dramatismul este provocat de noi, el rage din necesarul timidității și al pasiunilor noastre draconice pentru cățărare. Escaladăm viața precum munții. Altfel spus, dramatismul se naște din banal, din ceea ce pâlpâie încet, aproape deloc,

din tăcere. Dramatismul este privit astfel ca ultimul infractor care năvălește prin surprindere în viața noastră. Și uite așa, ne seduce. Noi îl cucerim, îl ademenim cu profilacticul vieților noastre încât *ne scui pă*. Adrenalina dramatismului reprezintă atunci punctul maxim, focul care pocnește, iscoada care face posibilă *transvaluarea* tuturor mecanismelor pertinente din viața noastră. Mai mult, dramatismul apare tocmai acolo unde nu este culoare, în locurile nepătate de haos.

*

Orice lacrimă are o poveste, o plăsmuire a ei, un ocol ce vine de dincolo de orice minută egoistă. Cum arăta și Haruki Murakami, putem să ștergem amintiri, dar e mult mai greu să ștergem poveștile care le-au dat naștere, le-au conturat.

*

Viața nu poate fi luată așa cum este ea în sine. Aceasta e o minciună seducătoare, prinsă de iluzia că într-un fel sau altul putem totuși să decidem cu privire la destin. Trebuie, dacă tot suntem sinceri, să încercăm să forțăm un pic lucrurile, să nu ne mulțumim cu primul *drob de sare*. Oricum, nu o să reușim să ne întindem capcane suficient de inteligent să avem impresia că totul este bătut în cuie de serendipitate, dar măcar să încercăm, să nu ne lăsăm pradă imposturii de a nu sorta. Până la urmă, nu suntem animale, nu trebuie să ne mulțumim cu puținul oamenilor de lângă noi, trebuie să fim selectivi, să ne simțim bine cu adevărat lângă persoanele de lângă noi, nu să cădem pradă imposturii, falsului destin prin care alegem ce ni se oferă. Câinele a ajuns să fie selectiv, să-și aleagă bucățile, dar omul, chiar trebuie să se mulțumească așa cu puținul unei persoane care i se pune pe tavă? Nu poți să iei viața așa cum ți se oferă. Pentru că nu ești un

ciot fără de voință. Trebuie să lupți mereu împotriva lui Sisif, să te iei la întrecere cu el, atât cât poți, dar să nu renunți niciodată. Iar când va fi să fie momentul, o să-ți dai seama. Până atunci, dans, *beție dionisiacă*, à la Nietzsche! De ce să ne dăm așa de ușor unor bovarici? De ce să nu avem pretenții în fond de la noi? Ce pierdem? Ce câștigăm? *Morile de vânt!* Să lupți, să tot sperii că undeva, cândva o să ajungi cineva! Și pentru ce? Pentru o pată de recunoștință? Pentru un soi de ardoare, nu de nepăsare? Pentru o *simă de sine* mult prea exacerbată, ori poate pentru nimic? Esența nu are gheare, nu are nici colți, dar are capcane, nu se dă ușor, nu vine peste tine, e mereu acolo, undeva, în *asteptarea așteptării*.

*

Omul este o specie interesantă, îl vede pe *celălalt* atât timp cât se uită în oglindă la el. Mai mult nu poate...

*

Uneori, trebuie să ne mințim ca să mergem mai departe. Altfel, nu se leagă lucrurile, doar dacă sunt strânse în spațiul plâsmuirilor pot căpăta sens.

*

Nu tot ce este vechi este demn de a fi prețuit, cum nu tot ce este nou este demn de a fi adulat. Mereu există o rațiune ascunsă dată de mărimea justă, adică de ludicul alegerilor noastre.

*

Dacă un lucru complicat nu poate fi expus cât mai simplu, atunci nu este complicat deloc.

*

În spatele scenei, ceea ce se mișcă în jurul nostru este doar voința noastră slabă. Ce vreau să spun? Termenii în care se scaldă existența noastră se reduc la frică și timiditate. Dar de aici răsare

și soarele dramei. Viața pe scenă este construită în așa fel încât să ne ușurăm modul cotidian de a *fința*. Asta e. Cred că nu există om pe pământ care să nu aleagă comoditatea în dauna muncii. Deși sună ciudat, lenea este mai aproape de noi decât ar putea să fie munca. Oamenii, dacă ar putea fi prinși toți într-o poză, ar arăta precum căscatul unui leu care stă întins într-o zonă săcâitor de toridă. Tot așa, drama apare atunci când te hotărăști să ataci. Până atunci lenevim, suntem comozi, ne scaldăm în baia ascunsă a dramei noastre. Și uite așa ne aruncăm, ne proiectăm spre un *mare nimic*. În fond, totul se reduce la *nimic*. Spunem că facem greșeli și că nu știm ce este cu noi aici. Avem țeluri de atins și, mai mult chiar, avem nevoie de noi. De fapt, *totul se reduce la noi*. Astfel, lumea devine *scena noastră*. Aici avem de a face cu tot felul de personaje care nu se supun tacit cerințelor noastre. Toți vor să ne fure ceea ce avem mai scump, tinerețea, blândețea, iubirea, fericirea, orice... Și uite că ajungem iar la problema existenței noastre: viața ca procedeu *scenic dramatic*, unde totul se joacă în jurul maniei persecuției.

*

Orice parcurs este, până la urmă, subiectiv și cum noi cotrobăim prin viață – este normal să avem o viziune subiectivă asupra ei. O viziune prin care se manifestă jocul fiecăruia. Un soi de solipsism întemeiat, un perspectivism iluzoriu. În fiecare zi, aproape în fiecare zi, la tot pasul, întâlnim lucruri, străbatem hotare și ascundem limite peratologic, totul pentru a ne asigura prezența, totul pentru a arăta cu degetul spre noi, spre eul nostru jucăuș care face din noi niște egoiști. Propriu-zis, privit cât mai limpid, subiectivismul aici devine o cale spre *egoistul actual*. Cu toate acestea, *masca* este cea care ușurează drama subiectului,

ea generează și recuperează toate frustrările actorului. Și uite așa actorul ajunge fără să vrea în *lumea sa*. El aduce cu simpla prezență orice latură ascunsă a ariei sale fenomenologice. Actorul naște lumea, el este *plăsmuitorul* care dezleagă enigmele ce-l pândesc și asta pentru că tot el este cel care pigmentează criptic statutul ființării sale. Astfel, în *lumea sa*, în golul care îl pândește la tot pasul, omul se scaldă, se joacă cu tot ceea ce este plăsmuit de el, dar și de alții. În aceeași măsură, omul este și cel care intră în conflict cu ceilalți. Drama este astfel instaurată pe scenă, iar scena cuprinde mai mulți cabotini. Acest șir de convulsii existențiale capătă coerență doar dacă este înțeles ca o *stare de compromis*. Propriu-zis, lumea actorului devine o *mare* în care se spală păcatele tuturor, dar și reușitele mult sorbite ale tuturor.

*

Nu suntem în stare să ne scriem propriul jurnal. Nu putem să ajungem la noi și astfel creăm un nou început din chiar momentul ființării noastre. Un jurnal ar trebui să reprezinte acel loc în care se strâng toate frustrările noastre, toate răspunsurile ascunse și nevăzute, orice, chiar și nimicul împăturit sub măști. Și uite că acum scriem, ne ascundem iarăși sub aceste rânduri, sub tot felul de aparențe și frustrări meschine. Încercăm să găsim omul din noi sau, cel puțin pentru o clipă, actorul care a rămas sedus de ipoteza singurătății. Nu fugim de lume, nici ea de noi, totuși simțim că ne învelim cu o pătură goală.

*

E ușor să ai pe cineva lângă tine, dar asta nu înseamnă că e și cine trebuie. Atunci când povestea e mai puternică decât adevărul nostru, orice este posibil, inclusiv să iubești când nu iubești.

*

„Unde sunt bărbații buni?”, se întreabă femeile! Unde să fie? Unde sunt și ăia răi!

*

Ne schimbăm în fiecare zi, asta e clar! Și e cumva normal ca pe parcursul vieții să alegem oameni fix pentru momentul în care ne aflăm aruncați. Este un soi de egoism, știu, dar așa funcționăm. Iubirea ar trebui totuși să rupă această abordare și să se joace cu temporalitatea. Ar trebui, dar cine are parte cu adevărat de ea? Mai ales dacă totul este aproximare la context.

*

Sunt foarte multe plăsmuiri legate de felul în care ar trebui să fie iubirea, iar una este porozivă din capul locului – *să construiești iubirea*. În primul rând, atunci când construiești ceva, o faci pe un loc gol, pe un teren nepătat. Deci aduci materialele de lucru și te apuci să pui bazele unei structuri. Asta ar fi o chestiune de arhitectură existențială, simplă. În schimb, când vorbim de iubire, nu avem cum să punem bazele dacă nu există deja un *a priori* al năvălirilor sentimentale. De obicei construiești, atunci când nu simți, nu când simți. Și asta pentru că, atunci când simți, se construiește de la sine, *vine natural*. În iubire nu există „trebuie”, pur și simplu *se face*, curge natural, heraclitean așa. Orice „trebuie” arată de fapt dorința, adică voința de a construi un artefact, nu iubirea. Nu te poți pune la *masa de lucru a iubirii* ca și cum ai avea un proiect de făcut. Nu poți să clădești dacă nu există adierea serendipității, dacă nu vine peste tine cumva, dacă nu te fură tocmai din această gândire nocivă prin care te lași sedus de voință, egoism, nu de iubire. Este foarte simplu atunci, când iubești, construiești, dar fără să-ți propui să construiești!